

[Poul Nielson]

ATP og LD, er det, der lige her og nu er brug for, og yderligere er en række spørgsmål i relation til demokrati og åbenhed jo ved at blive taget op i det særlige udvalg, regeringen har besluttet at nedsætte, og som statsministeren redegjorde detaljeret for.

Det betyder, at Socialdemokratiet altså ikke vil stemme for det dagsordensforslag, der er fremsat af SF. Vi finder, at selve debatten er det væsentlige.

Hvis man vender sig til mere grundlæggende spørgsmål i dette her, vil jeg starte med at sige, at der historisk set er en parallelitet mellem lønmodtagernes opnåelse af indflydelse på arbejdsmarkedet og det at opnå den på kapitalmarkedet, sådan som det i et vist omfang er sket med pensionsfondene, og som det i højere grad vil ske fremover.

Det organiserede fællesskab har altid været forudsætningen for, at man har kunnet opnå resultater for den brede befolkning. Vi vil altid være åbne for en diskussion om, hvordan dette fællesskab så skal organiseres; men et eller andet fællesskab er der tale om.

Der har allerede været henvist til DSU's pjece med et oplæg til demokratisk andelskapital, som vi også synes er et forfriskende indslag i debatten, og jeg skal vende tilbage med nogle kommentarer til det. Men selve spørgsmålet her om, hvordan fællesskabet er organiseret på dette punkt, mener vi er et vigtigt debattema.

Der er imidlertid en tendens til en meget stærk fokusering på det område, hvor man er kommet længst, nemlig i LD, og det område, hvor man er kommet næstlængst, nemlig i ATP, sammenlignet med, hvilken fokusering der er på de langt større midler, der administreres i livsforsikringselskaber på langt mere lukket vis. Og der er en stærk koncentration i banksektoren med udvikling af finansielle supermarkeder, som gør det meget vanskeligt for folk at gennemskue, hvad vilkårene egentlig er, og hvordan beslutningerne egentlig træffes. Hele tendensen til internationalisering giver også længere afstand til de reelle økonomiske magtcentre. Endelig er netværket af uformelle alliancedannelser på kryds og tværs mellem ledende personligheder i de store virksomheder en faktor, som også har meget stærk reel betydning, når man diskuterer spørgsmålet om demokratiets vilkår i det økonomiske liv.

Ser vi på det krav, som jeg mener er næsten afgørende i debatten om, hvordan man organiserer pensionsfonde m.v., nemlig kravet om risikospredning, så er det et fornuftigt krav, som grundlæggende er det samme, der stilles til forsikringselskaberne og til pensionsfondene.

Det, der er en tendens til at fejlvurdere eller give for lidt vægt, er, at nødvendigheden af denne risikospredning har visse konsekvenser, fordi risikospredningen betyder, at man må administrere midlerne i visse puljer eller kasser af en vis størrelse. Hvis man ikke gør det, hvis det ikke er organiseret i et eller andet større fællesskab, gøres den enkelte pensionsopsparer til gidsel for nogle ret få investeringsdispositioner. Dette taler imod tendensen til en stærk opsplitning og individualisering af pensionsmidlerne.

Kasserne investerer på markedets vilkår og fungerer i det daglige i et almindeligt samspil med andre investorer. Det er der ikke noget mærkeligt i for en socialdemokrat. Vi vil ikke markedsøkonomien til livs. Det, vi vil, er at skabe en markedsøkonomi med et menneskeligt ansigt. Vi vil sprede ejendomsretten på et demokratisk og socialt grundlag; men økonomien skal fungere på et markeds-mæssigt grundlag.

Det kan så godt være, at ligesom de engelske minearbejdere efter nationaliseringen af kulin-dustrien sagde: Kullene er stadig sorte, kan pensionsopsparere i dagens Danmark sige: Et forretningskrav er stadig et forretningskrav, eller: Beslutningerne træffes stadig væk langt væk fra os.

Det er rigtigt; men det gælder altså om at finde en balance mellem hensynet til at kunne administrere dette her effektivt og forretnings-mæssigt og vigtigheden af at skabe en accept hos opsparerne af, at det er deres investeringer, der på denne måde håndteres.

Ligesom man med hensyn til Folketinget kan sige, at det repræsentative system er nøglen til, at landet overhovedet kan regeres, kan man for pensionskassernes vedkommende argumentere for, at et repræsentativt system er nødvendigt for, at en pensionsformue kan forvaltes fornuftigt. Disse investeringer skal passes og plejes. Det er nødvendigt at kræve indflydelse og bestyrelsesrepræsentation og at gå ind i alle handler osv. på en professionel måde, for ellers bliver pensionsmidlerne skubbet ud